

Kedves Órák

SZEPIRODALMI, GAZDASÁGI ÉS ISMERETTERJESZTŐ
KÉPES HETILAP.

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
BUDAPEST,
VII. ker., Károly-körút 9. szám.
Ide intézendők az előfizetések legzélszerűbben posta-
utalvánnyal, levelek, reklamációk stb.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
FARAGÓ SIMON.

Előfizetési árak
a regénymelléklettel együtt:
Egész évre **12 korona.** Félévre **6 korona.**
Negyedévre **3 korona.**

Regény egy kötetben.
(9. közlemény.)

RÉGEN VOLT...

Irta: Beniczkyné Bajza Lenke.

— Éppen te, ki helyreállítottad egészségét! Ez igazán különös és megbocsáthatatlan volna, — jegyzé meg örömben úszva Hámoryné.

— Véglegesen határozatok?

— Vendégek érkeztek a kastélyba s csak, ha azok elmennek, beszéllek véglegesen a gróffal.

— Tudod-e, hogy az nagyon kedves kis birtok, mely tulajdonod lesz. Csinos lakóház van rajta, szép vidék s ha nem is nagyon értékes a föld, de igen jól van művelve.

— Keveset érdekel, csak annyiban, hogy szülőim odamehetnek lakni, atyám itthagya állását és gazdálkodik. Megélnék a jövedelemből.

— És te? Nem, fiam, neked még mindig szükséged van a pénzre. Bérbeadod s míg betegeid lesznek, a kamatokból élsz. Én, amig birom, megtartom hivatalomat.

— Pedig mily boldogok lehetnének ott, — mondá a jegyzőné. — Én értem a gazdaságot.

— Oda fognak menni, anyám! — kiáltott föl határozottan az ifju. — Kedvem ellenére történik, hogy elfogadom a gróf ajándékát, legalább legyen valami örömem benne, az, hogy irántami jóságukat előbb meghálálhatom, mint reméltem.

A házaspár könyekig meg volt hatva, de nem

folytatták a tárgyat, látván, hogy fiuknak az kellemetlen, ki szobájába vonult, mintha dolga volna, pedig csak azon lelki háborgást akarta csillapítani az egyedüllét által, mi belsejében tombolt.

Mennyire sóvárgott az első beteg után, kit önállóan kezelhetne s megmutathatná rajta tudását és meggyőződhetnék saját képessége felől... Most pedig azt kívánta, bár sohase következett volna be ez az első beteg, kinek gyógyítása feldúlta egész életét, mert Margitba oly lángolóan belészeretett, mely érzelem reménytelen-ségénél fogva semmivé tette jövőjét.

Most csak egy gyógyszer állt előtte: feledni! De miként? Kerülni őt. Beletemetni magát a munkába, erős akarattal száműzni azon eszményképet, melytől ha nem szabadulhat, feldúlja egész életét... Hasztalan volna tudománya, képessége, szorgalma, mert oly kínzó epedéssel szívében, érzé, hogy testi szervezete is föl-emésztődik és képtelen lesz a munkára...

Mig ő szobájában, ajtaját magára zárva, tünődött, azalatt az öreg Hámory jegyző és neje nem kisebb felindulásban tanácskoztak együtt.

— A balsors alakította így a dolgokat, — mondá leverten a jegyző. — Mindig tartottam ettől, most be-következett.

— Semmitem történt! — kiáltott fel nagy hévvel

tiltakozva az öreg nő. — A rémlátományok agyadban vannak. Mi változott körülöttünk? Semmi! Mi adhatna aggodalomra okot?

— A te felfogásod szerint *semmi*. Én azonban látom tornyosulni a vést fejem fölött. Egy kiszámíthatatlan szó! És vége mindennek. Ezentul nem lesz egy nyugodt perczem.

— Szégyeld magad, Antal, ezért a kishitűségért! — riadt rá hitestársa. — Én csak asszony vagyok s nem tartok semmitől. Legalább mondd meg, miért vagy napok óta ily nyugtalan?

— Napok óta? Jó volna, hisz mióta a véletlen Ákost összehozta a gróffal, félelemben telnek heteim.

— Csitt! Erről ne beszéljünk. Az ördögöt nem kell falra festeni... Eljön az magától is. És végre mi történhetik? Oly régen volt... Fű nőtt fölötte. A tyúk sem tudná kikaparni.

Hámory fölemelkedett székéről, könyvesszekrényéhez ment s könyvet vett elő, az asztalra helyezte, egyik megjelölt helyen kinyitotta s feleségének intett, hogy menjen egészen közel hozzá.

— Mi az? — kérde a nő, nyugtalanul szemlélve férje halvány arcát.

Hámory körülpillantott a szobában s igen halkán készült olvasni.

— A könyv ezime: „Magyar Anyagi Büntető Jog” s hallgasd meg, mit mond a 254. paragrafus.

— Hol vetted ezt a könyvet? — kérde megriadva a jegyzőné. — Mi dolgod a törvénnyel?

— Évek óta nálam van. Egyszer a fővárosban létemkor szereztem, hallgasd figyelemmel, amit olvasok.

Hámoryné leült férje mellé s a betűkre szegezte szemét, mialatt az majdnem suttogva olvasta a következőket:

„Aki valamely gyermeket más családba csempész, kicsérél, elsiikkaszt, elcsérél, rendszerint járt helyre kitesz, vagy bármely más módon családi állását megváltoztatja: a családi állás elleni büntetést követi el, egy évig terjedő börtönnel büntetendő.”

— Mirevaló ilyeneket kutatni! — kiáltott föl lángoló arccal a nő. — Ha már megvetted s kidobtad a drága pénzt érte, legalább zárd el, nehogy valaki kezébe jusson és re gondolj rá.

— Készen kell lennünk mindenre, Klára. Ismétlem, *mindenre*. Isten óvjon meg tőle, de a vésznek már messziről szemébe kell néznünk, ha el akarjuk kerülni.

E szavak után becsapta Hámory a könyvet s visszatette helyére és bezárta, mialatt neje szótlanul ült helyén, szorosán lezárt ajkai mutatták, hogy mély tüdővészt vett rajta erőt...

A következő nap hideg, de tündöklő sugaraktól fényes volt s Edelényi fogata állt meg a jegyző lakása előtt, mi még sohasem történt.

Ákos az ablakból látva őt érkezni, elébe sietett és kíséretét a kocsiból, megnyitván előtte a szoba ajtaját, hol a jegyző fogadta.

— Minek köszönhetjük e kitüntető szerencsét, méltóságos ur? — kérde hajlongva s helylyel kínálta meg vendégét.

— Rendbe szeretném hozni azt az ügyet, amit együtt már elvégeztünk, — mondá a gróf, egy futó, kérdő pillantással a közelében álló ifjúra.

— Mindenekelőtt hálámat kell kifejeznem nagylelkűségéért méltóságodnak, — viszonzá elkomolyodva a jegyző.

— Fianak lekötöztetése én vagyok. Mindnyájan tudják, mily becses az élet és különösen az egészség s ő mindkettőt visszaadta nekem.

— És reméljük, tartós lesz az, — dadogá Hámory, alig tudva, mit beszél.

— Reméljük! — kiáltott föl elmosolyodva Edelényi, barátságos pillantással az orvosra.

— Én biztos vagyok benne, — szolt közbe hévvel a fiatal Hámory. — Természetesen kellő és szükséges óvatosság mellett.

— Mily kár, hogy ön nem maradhat közelemben, megígérném, hogy tanácsát követem.

— Az lehetetlen! — kiáltott föl hévvel, majdnem ijedten az idős Hámory, megelőzván fia feleletét, ki esodálkozva pillantott rá.

— És ön, ahogy hangjából kiveszem, nem is óhajtana. — jegyzé meg mosolyogva a gróf.

— Fiamnak a fővárosban kell letelepedni, ha gyorsan ismeretessé akar lenni.

— Ebben igaza van és én nem is akarom elhatározásáról lebeszélni, sőt nagy sikert és mielőbbi eredményt kívánok. Ha azonban az nem következne be, nagy meglepéssel gondolok arra, hogy ezentul van ideje, még pedig gond nélkül várni.

Hámory Ákos érezte, hogy most pár hálás szót kellene mondani, de valami úgy összeszorította torkát, miként csak némán hajtotta meg magát köszönete jeléül.

És Edelényi előtt ez a belső hang nem maradt észrevétlenül. Margit elmondta neki, mily nehezen tudta rábeszélni az orvost atyja kívánságának teljesítésére és ez még jobb indulatra gerjeszté őt az ifju iránt, kit különben is szerénynek ismert, de tudván anyagi helyzetét, annak tiltakozása majdnem bámulatra gerjeszté.

— Az okiratot ügyvédem fogja elkészíteni, kinek már irtam s kivel, mihelyt megérkezik, együtt jövünk el, — mondá, de meglepetve pillantott a jegyzőre, ki oly mozdulatot tett, mintha elszédült volna s majdnem öntudatlanul kérde:

— Szomori Leopold?

— Ő. Ismeri őt, jegyző ur?

— Egykor találkoztam vele egy bizonyos alkalomnál, — rebege mind zavartabban Hámory, — de ő már bizonynyal nem emlékszik reám.

— Az ügyvéd azelőtt gyakran megfordult a kastélyban, most ritkábban jön, mert öreg és beteges, — mondá a gróf, alig titkolhatva fölindulását a jegyző szavain, ki feszült érdekléssel kísérte szavait.

— Nem onnét ismerem, itt, Tölesén találkoztam vele, — viszonzá, érezvén, hogy kell valamit válaszolnia.

— Eszerint ön már huzamosb ideje lakik e helységben?

— Hosszú évek során.

— Fia már itt született?

— Szolgálatára, gróf ur, — rebege Hámory.

— És én minderről nem tudtam semmit, míg a véletlen ebbe a helyzetbe nem hozott, hogy segítségére szoruljak.

— Mindent a véletlenek idéznek elő az életben, — jegyzé meg szórakozottan a jegyző s megtörülte homlokát, mintha hideg verítéket érezne rajta.

Ákos még sohasem látta ily kedélyállapotban atyját s majdnem megróvással szemlélte annak zavarát.

A gróf önkéntelen érezte, hogy jobblesz a beszéd tárgyát abbahagyni és látogatását megrövidíteni.

— Az idő borúsra változik, — mondá, elhagyván helyét s a szoba kised ablakára tekintett, melyről kívülről eltűntek a sugarak. Mennem kell.

Hámory Antal készségesen adta kezébe kalapját.

— A napokban tehát eljövök az ügyvéddel s akkor elvégezzük a kérdéses ügyet, — mondá a gróf s az orvoshoz fordult.

— Nem jön velem? — kérdé tőle.

— Örömmel tenném, de kissé rendeznem kell dolgaimat itthon, mielőtt útra kelnek.

— Mit eddig miattam mulasztott el. Nemde? És most ismét elvonom teendőiben.

— Legkevésbé sem, gróf ur, azonban . . .

— Nem kívánom, hogy mentegesse magát s nem akarok önzőnek látszani, bár tudja, mennyire örülök jelenlétének.

— Méltóságos ur! — rebege meghatottan az ifju s többet nem tudott mondani.

— Az estét azonban nálunk tölthetné, — folytatta Edelenyi. — Zongoráznának és énekelnének Margittal, talán hosszú ideig — utóljára . . . Mikor utazik?

— A nap még nincs meghatározva, de a legközelebbiek egyikén.

— Tehát a viszontlátásra, ma este!

— Engedelmeivel, gróf ur, — viszonzá az orvos s mindketten kikisérve vendégüket, az pár percz mulva fogatában ült és kirobogott az udvarról.

— Különös vonzalommal vannak irántad, — jegyzé meg Hámory fiának, ki lesütött fővel követte őt a házba s bántotta őt atyja különös viselete Edelenyivel szemben.

— Ugy látszik, — viszonzá azután, atyjára függesztvén szeméit, kinek ez a kérdő tekintet láthatólag kellemetlen volt.

— Oly csodálatosan rosszul éreztem magam a gróf ittléte idejében; már gyakran voltak szédüléseim az utolsó időben, — mondá magyarázatul.

(Folytatjuk.)

Jaj beh sok szép csillag . . .

*Jaj beh sok szép csillag ragyog,
Fényes csillag az égen!
Könybelábad, forró könybe
Mindkét szemem, ha nézem.
A sok között csak nekem nincs,
Csak nekem nincs csillagom —
Rég lehullott, sirba szállott
Boldogságom siratom.*

*Hull a könnyem, nehéz könnyem
Bánatos két arczomra:
Hull a könnyem, a fájdalom,
A kín egyre sajtolja.
Fényes nappal, sötét éjjel
Hiába törülgetem:
Könytől ázik halvány arczom,
Forró könytől szüntelen!*

Porse Vilmos.

Huzzad cigány . . .

*Huzzad cigány, huzzad, amint csak tudod,
Hogy szakadjon össze mind a négy hárod!
Huzzad a legszomorubbát énnekem —
Sötét az én, gyászos az én életem!*

*Bá virágozik, merre járok az uton:
Angyalomat elfeledni nem tudom!
Sirban van a lelkem fele ott pihen —
Oda vágyik az én árva, bús szívem.*

*Huzzad cigány, ne sajnáld a hegedűt,
Utóljára mulatunk mi ma együtt,
Utóljára szól énnekem a zene —
Árva szívem megszakad még ma bele!*

Porse Vilmos.

Az én tanítványom.

Irta: **Szigeti József.**

Ne tessék, kérem, azt gondolni, hogy hivatásom gyermeki naiv kérdésre szórakozottan felelgetni, miközben a gyermek kezét megfogva, őt magam után ránczígá-lom, mely kedélyes aktust sétálásnak tartják a pedagógusok és ezeknek leginkább sorsüldözöttjei a nevelők.

Hála Istennek, nem tartozom közéjük; semmi néven nevezendő tanító nem vagyok és ha akadt mégis tanítványom, ezért csak irigyelhet mindenki... Privát passzió volt, de nem rossz guszttus... Herminának hívták a tanítványomat.

— No, no, Hermina nagysád, ön elpirul erre a leleplezésre? Indiszkkrét embernek tart, pedig csak nagy boldogsággal dicsekszem el és ama tapasztalattal

L. Komáromi Mariska.

lépek a nyilvánosság elé, hogy még manapság is vannak leányok, akik, ámbár a tudományok atómjait meglehe-tős mennyiségben plántálták be gyönyörű fejcskéjükbe, mégis keveset tudnak, mert nem tudnak szeretni. Ön is ilyen tudatlan vadacska volt, Hermina nagysád. Azt hitték, hogy nincs szíve és én vállalkoztam reá, hogy azt fölfedezem.

— Tanítványom lett ön arcának viruló rózsáival, melyeket tizenhat tavasz fakasztott, hogy illatával elkábítsa tanítóját. Akaratán kívül történt, mert mikor a tanórát megkezdeni akartam, elfutott tőlem és aznap nem láthattam, meg kellett elégednem a mamával.

Mikor újra találkoztunk, azt kérdeztem, bűnös-e ön, ki bennem biróját látja? Vagy emberevő kannibál vagyok én? Ha nem, akkor talán Yaek?

Pardon, erről nem hallott még semmit... Dehát akkor miért fél tőlem?... Ne féljen, üljön ide mel-lém!... Ne piruljon el... A mamája mellé üljön! — akartam mondani. Most pedig csevegjünk...

Elkezdtek beszélni és addig beszéltek, míg meg-győződöm arról, hogy a tanítványomnak szánt bók-leczkét mosolyogva hallgatja a mama.

— Hermina nagysám, szégyelje magát! — Hermina nagysám erre csakugyan elszégyelte magát, de most legnagyobb meglepetésemre, nem illant el, hanem lesütötte a szemeit, nézte perczekig, nézte volna órákig a virágos perzsaszőnyeget, ha föl nem kiáltok:

— Ne Perzsiára nézzen, hanem a mi szép magyar hazánkra és annak egy nem szép férfira!

— Emlékszik rá? Lesütött szemeit fölvetve, mire én belenéztem először életemben... Láttam és tanul-mányoztam azokból a szembeszédet, el akartam lesni, hogy szemei szikrákat szórnak-e, mélabúsan néznek-e, avagy fénylenek-e? Mintha az utóbbit láttam volna, fénylő tekintetet, melyet rajtam felejtnek — parancsszóra.

Mégis mily szelid volt ez a tekintet! Mily búbáj rejlett a gyönyörű szemekben! Egy megkerült szép lélek tükre, fényes, káprázatos, az én szemem legalább elkáprázott tőle.

— Határozott haladás... Meg vagyok Hermina nagysámmal elégedve, habár még most is vad, aki fél minden férfitől, mert fél a szerelemtől. Ezért nem beszél velem semmit, vagy nagyon keveset s abban sincs lélek. Nem volt szava akkor sem, mikor szótlan-sága miatt akaratlanul sóhajtottam és valami kelletlen érzés töltött el. Hogy az ily viruló életnek ne legyen ezélja, értéke! A természet bőkezűen ruházta őt fel emberi tökélyvel, de megfélekedett arról, hogy abba kellemet is kellett volna önteni, varázst, nőiességet és nem szoborszerűséget. Szomorú voltam, mikor kegyedet kértem, hogy gondolkozzék, érezzen és beszéljen, ne-hogy az örökös hallgatás miatt elfelejtse, ami az embert emberré teszi, a nő hatalmát biztosítja...

A férfi nézi azokat a csevegő rózsapiros ajkakat s aztán nem nézhet már mást, mint ezeket az ajka-kat, nem csodálhat, nem szerethet, nem imádkozhat mást, mint a mézédés ajkak búbajos tündérét: a nőt, kit már szeretni tudna akkor is, ha rút lenne, de esa-csogna szívből szívhezszólóan, az édes, ellenállhatatlan hangján a szerelmes leánynak.

— Emlékszik-e?... Hogy elszégyelte magát! A szivtelen leány legyen szerelmes?... Kontraszt... De azt már mégsem engedhette, hogy azt higgyem: nem tud beszélni ellenállhatatlanul, kedvesen. A női hiúság, a nő hódításvágya felülkerekedett önben... Kifeslett a zártkelyhü bimbó... Még küzdött ugyan magával... a kinyílt bimbó illatát még magában tartotta... a bimbóajkak csak mozogtak, de szót kiejteni nem tudtak... És ez bántotta önt, szinte dühös lett, mintha sírni szeretett volna, de uralkodott magán, szemeiben azonban mégis ott fénylett két nagy fény-csepp és míg ezt letörölte, remegő hangon mondta:

— Oh, én buta!

Keble hullámozott. A megtagadott szív verése idézte ezt elő... Tehát mégis van szíve, mely dobog, érez? Én fedeztem föl, én tanítottam meg dobogni... Ha én tanítottam volna meg szeretni is! Ha engem szeretne! Mikor ezt megkérdeztem öntől, Hermina, kezeivel el-rejtette arcát és sirt. A tanító pedig megértette, tanít-ványát, keblére zárta és egymáson lüktetett, csintalan-kodott a fölfedező és fölfedezett szív. Aztán már beszélt, sokat mondott, édes Hermina, nekem; addig csacsogott, addig csicsergett, míg én vesztettem el eszemet és szívemet.

— Megkerestem a magam szívét is. Önné! volt, édes tanítványom!

— Nem kérem vissza... Csak tartsd meg! Mást akarok én helyette... Ha nincs kifogása ellene: beszéllek a — mamával.

MINŐ ELVITTE.

(Elbeszélés.)

Írta: V. GAÁL KAROLIN.

I.

Ott feküdt hófehér vánkosain, melyeknél még fehérebb volt az arca.

Már alig pihedett, de szemei, az egykor ragyogó, kékszemek, az ágy előtt térdeplő szép arcú férfira voltak szegezve.

— Szólj, egyetlenem! — esdett a férfi, — szenvedsz nagyon?

— Már nem, Dezső, hiszen itt vagy mellettem. De tudom bizonynyal, hogy meg kell halnom. Oh Dezső, szivedre kötöm két gyermekünket, szálljon át rájuk az a szeretet is tőled, melylyel énhozzám viseltettél!

— Oh, édesem, nem szabad abban kételkedned, hogy rossz apa tudnék lenni, hiszen szent emlék tőled nekem kedves két gyermekünk! De reméljük, drága Milim, te élni fogsz, nem lehet az, hogy a kegyetlen végzet elválasszon minket egymástól.

— El fog választani, Dezsőm, és tisztesen nehéz lesz válásom, ha arra gondolok, hogy te majd megnősülsz!... Akkor feledni fogsz engem és gyermekeinknek talán szívtelen mostohát adsz!

Dezső feltartotta három ujját és mély megindulással mondta:

— Milim, a Mindenható szentháromságra esküszöm neked, soha nem veszek más feleséget és gyermekeink nem fognak mostohaanyától rettegni.

— Áldjon meg az Isten, Dezsőm, egy lelkész és egy tisztelkű, jó férj teszi ezt a szent esküt nekem, haldokló feleségnek! Most nyugodtan halok meg.

És meg is halt még aznap, s zokogó gyermekei, öreg édesanyja álltak ravatalánál, a megrendült férjjel együtt.

Tiszteletes Borussi Dezső úr maga is betegeskedő lett nemsokára. Az orvosok állítása szerint a nejtől elkapta a tüdővést. Sőt azt jóslták, hogy a két gyermek sem lesz hosszú életű...

Az egyik igen kedves, szép leány volt s gyorsan indult nővéssé, tizenhatéves kortól tizenhatig.

Nem volt erős alkatu, de az ifjuság üdesége és anyjától nyert kedvessége rózsaszínt festett esinos arcocskáira.

A másik gyermek fiú volt. Ezen már látszott, hogy nem fog soká élni. Lassankint kimaradozott az iskolából s kelt, feküdt, gyengélkedő és köhécselő lett.

Mikor a leány tizenhatéves lett, ő tizenkettő volt s majd nem bírt többé felkelni.

Az orvosok lemondtak róla. Mikor a lelkész második nejtével az esküvőt tartotta, a fiú már alig-alig eszmélt.

Sirdogáló nővére, Mili ott ült ágyánál, ráborulva csókolgatta és suttozta:

— Oh, kedves kis fivérem, vigy magaddal engem is, ha már elmegy! Hiszen nem vár reám boldogság, mivel apánk megszegte szegény anyánknak tett esküjét, mostohát hoz nekünk, aki meg fogja keseríteni napjainkat.

— Ne sirj, Milikém, — nyögte a fiú megszakított sutto-

gással, — nekem megígérte mama, hogy eljön értünk, elvisz most engem, azután téged! Istennél boldogok leszünk! Nem sokáig maradsz te sem a mostohával!...

Három nap múlva sirba tették a fiút, bevégezte rövid életét...

Mili siratta, de hitte, hogy jóslata be fog teljesülni. A mama eljön ő érte is...

De virult, mint a legszebb rózsza, és már kérők jöttek a házhoz.

Az apa válogatott, mert leánya kezével szép pénz is megy. Sok maradt reá az anyjáról.

Hanem egy esinos, ügyes fiatal hivatalnok megnyerte Milike vonzalmát s mivel a mostoha uralmát is megelégette, kijelentette atyjának, hogy hozzámegy ehhez a kérőjéhez.

Tizenhetedik évét tölté be, mikor fejére menyasszonyi fűzért tettek.

Igen szép pár volt, megbámulták őket.

Ámde a mai kor igénye szerint Rozsos úr, a fiatal férj is pénzre számított s csodálkozott nagyon, hogy szép butorokon kívül Mili egy fillért sem hozott, pedig világosan tudta, hogy szép pénz jutott reá.

Négy hónapig tűrt, várt és gyöngéd szerelmével vette körül szép nejtét, de ekkor már megkérdezte kiméletesen az apát, mikor kapja meg Mili hozományát?...

— Majd ha leányom betölti huszadik évét, előbb nem. Ugy rendelkezett az édesanyja.

— Ez nincs rendén, — mondta a Mili férje. — Nekem tartozásaim vannak s ha az ember pénzes nőt kap, méltányos, ha az após segít, és kérem is erre.

— Nem tehetem! — felelt indulatosan az após.

— Akkor kölesönözzön apóskám sajátjából a Mili hozományának megnyeréseig!

— Megbolondult ön, fiamuram, — mondta az após, — én magam is pénzszerűben vagyok!

— Ön sokat költ második neje kényelmére és szeszélyeire! De gondolja meg, ha nem segít rajtam, rossz következménye lesz.

— Hát legyen, mit bánom!

— Leánya boldogsága legyen szemei előtt a legelső, mint apa köteles segíteni.

— Semmi kötelesség, ha nem tehetem. Várja addig, míg leányom húszéves lesz!

— Nem várok! Segítsen, vagy leányát hazahozom, mert így képtelen vagyok háztartást vinni!

— Micsoda? Hát minek nőült? Csupán csak a pénzért? Így tette szerencsétlenné leányomat!... Nem adnék pénzt, ha volna is, legyen becsületes, szorgalmas ember! Kellene talán kártyára? Mi mindenre, azt nem kapja meg tőlem.

Most szóról-szóra úgy összevesztek, alighogy meg nem botozták egymást.

A nő fenyegetve távozott, az após pedig úgy felindult, hogy azonnal vért hányt és két hétig ágyban feküdt.

Nem törődött vele, akármi történik az ifjú házaspárral.

II.

Rozsos Béla úr ennyire csalódott tehát számításaiban.

A legrosszabb kedélylyel jutott haza és ingerült kifakadással szólt Mili előtt róla, miképp bánt el vele a lelketlen apa.

Mili mihelyt lehetett, titkon elment az atyját felkérni segítsen, mert férje rendkívül kedvetlen és föbe is lőhetné magát.

— Én nem bánom, — felelt az apa. Látod, hogy beteg vagyok bántalmazása miatt. A semmi ember. Neki nem feleség, csak pénz kellett.

— Ne mondja azt édesapám, ő szeret és csak az anyagi zavarok bántják.

— Ha szeret, тұrjön. Csak nem akarsz talán itthon maradni?... Vagy hazaküldött?... Akkor én ütöm agyon gyönyörű férjedet!

— Oh, kedves apám, — szólt Mili sirva, — segítsen rajtunk, hát ily hamar legyek boldogtalanná!

— Minek ugrottál férjhez? — rivallt rá az apa, — el lehettél volna itthon, segítettél volna feleségem mellett! De nem tetszett a kisasszonynak dolgozni! Ott van, most egy zsarnok pénzsovár férj! Hát csak tessék! Én tőlem ellehetek!

— Apám, engeddd akkor, hogy folyamodjam a pénz kiadásáért!

— Szeretném látni! Semmi bolond eszelekedet! Ha lehetne se segitném durva férjedet! Várjon a semmi ember.

Rettegve ment haza Mili.

— Nos, lesz pénz? — kérdezte férje. — Tudom jól, hogy apádnál jártál.

— Jaj, nem lehet, míg az ideje el nem jön.

— Akkor csak fordulj vissza, — rivallt rá férje, — egyed az apád kenyerét, én lemondok a háztartásról!

— Bélám! — kiáltott Mili kétségbeesve, — te nem akaratod, hogy apámékhöz menjek szegényemre és mostohám gúnyolódásaira.

— De akarom s tenned kell, mert én bezárom lakásom és megszököm hitelezőim elől!

— Béla! — sirt, kezeit összekulcsolva Mili, — de kegyetlen tudsz lenni hozzám?! Csak nem akard, hogy előljem magam? Inkább meghalok, mint apámékhöz menjek!

— Mit bánom, akármit téssz. Én nem leszek bolondotok... Annyi pénz mellett koldulás és szegénység vár reám!... Nincs már hitelem, nem lehet tovább elviselem e helyzetet!... Csak menj haza, sarkald apádat, hozz pénzt, azt követelem!

— De férjem, hát nem szeretsz többé?...

— Mit nekem szerelem, ha váltóim miatt zaklatnak?... Pénz nélkül nyomorra válik a szerelem. Ne ábrándoz!

Rácsapta nejeére az ajtót.

A szegény ifju nő előtt elsötétült a világ... Forró szerelme kialudt egyszerre a megrepedni készülő szívből.

Sem apja, sem férje nincs többé... Mit tegyen?

Láz gyötörte, erőtlenül és félig eszméletlenül feküdt ágyában.

Csak azt rebegette gyakran. Oh anyám, boldogtalan vagyok, jöjj, jöjj el értem!

Mikor férje meglátta, nekidühöngve mondta:

— Ez kellett még csak nekem. Tuddd meg, hogy minden butorzatot eladtam, viszik holnap. Nincs itt helyed tovább, irj apádnak, vigyen kórházba, ha beteg vagy!

Mili nem felelt, nem értette ő, amit férje beszélt.

Ez odaállt az ágyhoz, látta a kigyuladt arcokat, a beesett szemeket.

Látta, hogy Mili nem tudja világát.

Napról-napra betegbb lett. Rozsos irt az apósának, vitesse el leányát!

Az apa maga is beteg volt még, de felkelt betegen is, megnézte leányát egy orvossal, aki rögtön kórházba vinni rendelte.

Ott nagyon sokáig szenvedett, végre letörte a szép virágot a halál.

Eljött érte az anyja...

Most nem volt az apának gyermeke...

De vejével még sokáig veszekedett.

Végre lassankint őt is tartósan fektette ágyba e sok mérgeskedés, ráért a fekvése alatt mindenről elmélni.

Mint álom, úgy jutott eszébe az óra, melyben baldokló nejeinek tett esküt, hogy nem vesz másik nőt.

Hideg borzongás futkosott egész testében és rettegni kezdett.

Éjjelenként első nejeinek nevét suttogta és nyögte. Boacsáss meg angyalom, hogy gyermekeidnek mostohát hoztam!... Bűnös vagyok! Büntetésre méltó, mert megszüntem jó apa lenni holtod

után!... Oh, jöjj el értem, drága nöm, légy irgalommal e siralom völgyéből kiszabadítani!...

El is jött érte neje, egy csendes őszi nap estéjén és a második asszonyt özvegyen hagyta...

Ki mondja meg, hol van meghatározva egy-egy emberi lény élete folyása, hogy meddig legyen boldog, vagy boldogtalan?...

Sokszor úgy látszik, hogy ki-ki oka a saját boldogtalanságának.

De hol van az a böles egyén, aki mindenben és mindig előrelátó legyen?...

És sokszor tesz az ember olyan lépést, melynek helyességéről megvan győződve és ha szerencsétlen lesz végre e miatt, ki az oka?... Ő maga-e, vagy azok, akiket útjába hoz a végzet, akik miatt talán eltér a helyes iránytól, az egyenes útról és veszélybe jut.

A jövőt ki tudná előre?... Ez az, ami mutatja, hogy sem elég ész, sem elég biztonság nincs az *életboldogsághoz való eljutásra*.

Az én nagybácsim!

Irta: **Huszár József.**

Innen-onnan elérkezik a tízéves találkozásunk ideje s itt lesz az a nagy nap, mikor vig ezimborák között pohárcsengéssel szentelünk emléket a multnak. Visszaidézem majd azt a nehéz percet, midőn a legnagyobb drukkal átizzadtam az érettségit s elhagytam a veszprémi gimnázium hatalmas falait.

Mikor letettem a vizsgám, a nagybácsi meginterpellált arra nézve, milyen életpályára készülök.

— Tetszik tudni, kedves bácsi, életpályámul az ügyvédi választottam. Hanem, kérem szépen bácsi, én igen nagy hajlamot érzek magamban az ujságírás iránt. Midőn rózsás kedvem van, kiülven a terraszra, áthallatszik a közeli zene szívtápláló, édes akkordja, vérem hihetetlen pezsgésbe jő, pompás eszmék villannak meg agyamban. És végigsiklik a toll kezemben, papírra dobom az én kítünő ideáim, melyek halhatatlanná teszik nevemet. Elhatároztam, bácsi, hogy ügyvéd és ujságíró leszek egy személyben.

Erre aztán a kedves bácsi megereszté a prédikációf.

— Hej öcsém, kedves keresztfiam, — szólok az úrhoz! Engedd meg, dédelgetett, drága csemetém, hogy megmondjam véleményemet a te hihetetlen tervedre.

Sok idő kell még édes fiam, míg be fog nőni a fejed lágya, míg megtanulsz komolyan gondolkodni! Meg kell ismerned az életet valójában, az idealizmus völgyéből fel kell emelkedned a realizmus bérezére. Azt a sok jót mit 13 éven át tanultál (ha tanultál), érvényesítened kell a küzdelem óceánján.

Ügyvéd akarsz lenni? Szép. Beszélni tudsz sokat, azt tapasztaltam. Eszed is van (a hunczutságra) fortélyos és ravasz ficzkónak ismertelek mindenkor. De már azt az ujságpennát tedd le a kezedből! Mit akarsz te szegény gyerek azzal a kétélű karddal?

Azt hiszed, mert ifju gimnázista-korodban veszedelmes verset faragtál a szerelemtől, az már elég az üdvösséghez? Majd ha olyan vén róka leszel, mint én, akkor meglátod, hogy mennyire igaza volt annak az átkozott nagybácsinak.

Tilos a szerelem!

Hát remélem, megértettél?

— Igenis, megértettem.

— Köszönöm.

Nem kérdeztem én többé a bácsit (ki nemrégiben ujságíró volt), hanem egy szép délután neki ültem s egy pompás humoreszket irtam s hogy hiba ne legyen a kréta körül, Fehér Pali kitűnő nyelvészünkkel stílizáltattam.

Beküldtem munkám a „Szálló levelek“ szerkesztőségének s kíváncsian vártam a választ.

A lap megérkezik, a tárczának semmi nyoma. Ahá! Átfoltozza a szerkesztő úr, a jövő számban okvetlen jönni fog.

Izgatottságomban szombat este nem tudtam aludni. Már kora reggel megjött a lap. Tárcza nincs, de egy üzenet — nekem:

„H. J. Nagy örömet szerzett beküldött tárczájával. Soha annyit nem neveltünk még, mint az ön munkájánál. Látszik még rajta a kezdet nehézsége, hemzseg a hibától. Tanuljon meg előbb írni, aztán kopogtasson be hozzánk! Fogadja részvétünk!“

Nem tudom, hogy mi történt velem, de arra még emlékezem, hogy édesanyám sósborszeszszel mosdatott fel, a hunczut Juczi meg azt a nótát fujta a konyhában:

„Semmi, úrfi, semmi,
Igy szokott az lenni,
Minden próbakisérletnek
Vége szokott lenni!“

Na, aztán a bácsi gratulációi. Azt hittem, palacsinta leszek bámulatomban. Azért se. Nem ijedek meg. Rajta. Előre.

A második dolgom a romantika köréből meritettem.

Magas eszményi körben, könnyed, gördülékeny stilben irtam meg regémet s legszebb reménynyel útnak eresztettem.

A lap megérkezik. A szerkesztői üzenetek között találtam a következőt:

„H. J. Rendkívüli csinos, jövő a számunkra fen tartottuk, a mostaniról lekéselt. Szívélyes üdvözlöt.“

Már hat óraker ott ácsorogtam a nyomda körül, markomban egy forinttal, ennyivel akartam jutalmazni az inast, aki azt a nevezetes számot fogja széthordani.

Felnyitottam a lapot, hát szent Habakuk, egy tárcza czime: A virradat. Irta: Hevessi József.

A szélütéstől egy percz választott el, ámulatomban azt sem tudtam, fiú vagyok-e, vagy lány. Hozzá a nagybácsi reklamációja, utána kedves szónoklata az árnyékvilágból akart kiüzni.

— Hej, öcsém, akkor leszel te ujságíró, amikor én római pápa. Tedd le azt a tollat, annyit értesz te az íráshoz, mint a hajdu a harangöntéshez.

Ejha! Na ezt nem hagyom ennyibe! Összeszedtem minden tehetségem és beleöntém egy szomorú szerelmi történetbe.

A lapban sem tárcza, sem üzenet. Lemondtam. Szomoruan, búsan félredobtam a lapot, amely annyi csalódást hozott számomra.

Vasárnap délelőtt a templomból jöttem haza, midőn elem szalad aranyfürtű kis hugoescám, lappal a kezében. Megnézem. Képzeljék csak, legelső tárczám, vig humoreszke találtam benne. De ez nem minden. Egy pompás szerkesztői üzenet számomra:

„H. J. Szivesen helyet engedünk munkáinak s örömmel veszünk mindig ilyen dolgozatokat. Anyag-

halmazunk miatt csak most kerülhet mindegyikre a sor. Üdvözljük sikeresen megkezdett működését, folytassa továbbra is lankadatlan kitartással!“

A nagybácsi ugrált mérgében, én meg szaladtam a szerkesztő úrhoz. — Tőle tudtam meg, hogy az üzenetek nem nekem szóltak s tévedésen alapult az én csalódásom. Azóta sokat áldoztam már az irodalom oltárán, legközelebb pedig könyvpiacra hozom első művemet: „Tövissek egy költő életéből!“

A nagybácsi annyira megbarátkozott a helyzettel, hogy megígérte, miszerint összes költségeim fedezni fogja.

Örök szerelem záloga.

(Humoreszk.)

Irta: G. Diószeghy Mór.

Mihelyt ezt a czímet ide leirtam, rögtön elkezdtem töprekedni, hogy vajjon nem találóbba lett volna-e így: A szerelem örök záloga? Nem tudtam eldönteni. Végre is — gondolám — nem töltöm ezzel az időt hiába, majd döntse el az olvasó a végén, úgy, ahogy neki jólesik. (Pedig — így zárjel közt mondva — ez is bajos dolog lesz, mert én már jó előre tudom, ami csak a história vége felé fog kitűnni, hogy sem a szerelem, sem a zálog nem volt örök.) Lássuk.

... A jó Isten tudná azt csak, hogy hányan meg hányan kérdezték azt abban az időben én tőlem, hogy voltaképen mért is akarok én pap lenni? (Kálvinista religión vagyok.) Mert hát csakugyan úgy van, hogy abban az időben semmi tekintetben sem „passzoltam“ ehhez a pályához, vagy hogy talán ez a pálya sem passzolt én hozzám. Nem.

Sem külsőm, sem belsőm nem igen volt arravaló, csak éppen, hogy szép hangom volt. Éppen azért színész akartam lenni, de édesanyám, óhajításom legelső nyilvánításakor, kitagadással fenyegetett a familiából. (Egyéből nem is állott volna módjában kitagadni.) Apám pedig, akinek még rajtam kívül hét gyermekből kellett embert nevelni a kicsinyke hivatali fizetésből, azt mondotta:

— Oda menj, ahol pénz nélkül adják a tudományt, mert én tőlem az atyai áldást, avagy szidást tetejével kaphatod, de pénzt annál kevesebbet.

Légy pap. Ugy hallottam, hogy Enyeden még pénzt szereznek a papjelöltek, az ujlaki pap is négy tulkot szerzett, mire elvégezte az iskolát. No, tudom bizonyosan, hogy te nem fogsz szerezni semmit, de talán egy kis pótlással beéred azzal, amit ott adnak. Légy pap. Hiszen ugyis színész akarsz lenni, hát hiszen egy kutya ez a kettő.

Igy kerültem Enyedre. Persze, persze hamarosan meggyőződtem arról, hogy négy tulkokat itt nem a magamforma legények szereznek. Akik az első esztendőben zsidó grammatikát früstökölnek, tizórára ó- és ujszövetséget eszegetnek, ebédre bőven és betűszerint beszedik a vallásbölcsészetet, az uzsonnát és vacsorát összekötve túlterhelésig jóllaknak egyházhistóriával és ezenfelül szolidak és alázatosak, az ilyenek ellátnak jólfizető úrfi-tanítványokkal bőven, a legációiból is a javát kapják, stipendiumot a nagyjából és szereznek négy tulkokat is, de hát nem én, egyáltalában nem én, nem. A magamfajtájú embernek semmi egyebe nem járt, mint két cipója naponkint, amelynek nem az volt a nagyobb hibája, hogy Vaszi, a pék belesütötte sokszor a kiégett pipája tartalmát, meg sok minden egyebet is, hanem az, hogy megdöbbszörően kicsinyek voltak. Ha ebédre bevágta az ember mind a kettőt, még elevenebben kezdte érezni, hogy milyen pompás volna végigenni egy képviselőválasztási potya bankettet.

Hát ehhez bizony sok pótlás kellett, ha az embernek nem volt kedve hozzá, hogy az esztendő végén mumiaképen bekerüljön a nemzeti muzeumba. Kereste mindenki úgy, ahogy tudta, a jobb élésre való módot. Én is megállapítottam a magam tervét. El-eljárogatni egy-egy tisztességes leányos házhoz, ahol a jövő reményében egy-egy uzsonna, majd egy-egy vasárnapi ebéd kiszorul.

Először egy gazdag péket szemeltem ki, de ez nem ütött be. Czudar, fősvény népség volt. Ha beültem délután két órákor és ott ültem este nyolczig, akkor sem kínáltak semmivel, de ők megéheztek, váltogatva ki-kimentek és faltak magukban. A faképnél hagytam őket.

Azután vagy négyszer egy mészáros polgártárs túlerőben lévő leányát kísértem haza a rendes vasárnapi láncz-colonne-ból, — mikor ötödikszor is akartam, félrehívott egy istentelen nagy, tagbaszakadt ember és azt mondja:

— Hallja az úr, — úgy kezdjen ki ezzel a hajadonnal, hogy én a legerősebb bikát is leütöm félkézzel, — az úrra pedig csak ráfavok és vége! Érti? Az a leány nekem nő. Most mondom, míg szépen van.

Otthagytam a csatateret, nem akartam búr lenni az an-gollal szemben.

Végül is csak egy véletlenül jutottam be egy nyugalomba vonult kötélverőhöz. Őt leánya volt és mind az öt nagyra vágyott. Csak úriemberhez és máshoz nem. Ez volt a jelszó. A legidősebb már szerencsésen fogott is magának egy végrehajtót, a másik is jól volt már egy diurnistával a városházától, — a harmadikhoz én is jó lettem volna. Hát legyenek... Tisztességes hely volt. Ha hetenkint kétszer-háromszor összeverődünk, tisztességes vacsorák kerültek elő. Így aztán köztem és Iduna közt is kifejlődött egy esendesebb lefolyású szerelem. Tartott és tartott mindig, míg csak végképpen el nem kellett jönnöm Enyedről. Váltunk, de a viszontlátás reményében. (Így szokott válni minden szerelmes egymástól.) Megható is volt. Oda ültem a lábaihoz egy kis — *sámellire*. Sőhajgattam egy darabig és egyszer csak megkapott a szívemnél fogva valami és elkezdtem kimondhatatlan érzellemmel dalolni:

„Oh, babám, én elmegyek,
Jaj, a szívem megreped;
Jaj, a szívem, jaj, a szívem,
Oh, a szívem megreped!...”

Éreztem, hogy peregnék a könyei a fejemre, azt meg láttam, hogy a balkeze növendékujjáról esendesen lehúzta a gyűrűt, ráhúzta az én kisujjamra és szólt:

— Örök szerelmem zálogául! (vagy szerelmem örök zálogául, — nem tudom még most sem bizonyosan, hogy hogyan mondta.)

Elváltunk.

Másnap a Miki ezimborámmal és kollégámmal utban voltunk a szülőfalunk felé, de az útiköltséget addig-addig számítottuk, hogy éppen csak Kolozsvárig futotta ki. Hol van még ide a mi szülőházánk? A Miki ezimborám rám nézett hosszan és szomoruan úgy, hogy a szívemig hatott. Csendesen huztam le ujjamról az örök szerelem zálogát (vagy a szerelem örök zálogát) s odaadtam neki:

— Nesze, keress neki egy alkalmas pihenőhelyet.

— Keresett és visszajött. — Kérdeztem.

— Na?

A kezembe nyomott két pengőforintot és egy zálogszedulát. Én pedig egy hosszú sóhaj után egészen megkönnyebbülve kiáltottam fel:

— Ha csak ennyit adtak reá, nem érdemelt örök életet!...

ÁLOM A HAJRÓL.

Szép szőke hajad
Megláttam egyszer,
Azóta, édes,
Látom ezerszer.

Leborul hosszan
Álomként sejtve,
Rámsimul lassan
Lágy, puha selyme.

Mintha sok szála
Minket megkötné,
S úgy fűzne hozzád
Engem örökre.

VIDOR MARCZI.

A TÜRÓSLEPÉNY.

(Gábor diák monológja.)

Kipi, kopi! kipi, kopi! Azt dobogta szívem, hogy nincs szebb lány a világon, mint a Kissék Iduskája. Milyen junói alak! Mily üde, piros arc! Azok a kedves göndör hajfürtök! Hát még azok a gyöngysorfogak! Oh Istenem! Milyen boldog valék, ha rápislanthattam!

De mit mosolyognak önök, tisztelt hölgyeim és uraim? Azt hiszik talán, hogy azért tetszett nekem azelőtt oly nagyon a Kissék Iduskája, mert a mamája nagyon jó töröslepényt tud sütni? Aztán melleleg megjegyzem, — Kiss néni oly kegyes asszony volt, azonkívül hogy ott uzsonnáztam (minden hétköznap és vasárnap), még hazavinni is pakkolt be abból a töröslepényből... Jaj, mert nagyon áldott egy lélek volt az én anyósom... mert hát nyilvánvaló és még a vakablaknál is világosabb volt, hogy Iduska lesz az én édes aranyos feleségem!

Csakhogy hej, hej! Változnak az idők! Változnak az erkölcsök! Oh, atkozott képes levelezőlapok! Ti változtattatok meg az idöket, ti az erkölcsöket! Ti fosztottatok meg engem — (oh, korogó gyomrom!) — a töröslepénytől — és ti fosztottatok meg — (oh, kipi-kopogó szívem) az én lelkem Iduskámtól.

Csinos képes levelezőlapon akadt meg multkor a szemem. Mosolygó, szőkefürtű, mezitlábos kis gyermek bámészkodott le róla. Sőt mintha meg is szólalt volna:

— Gábor bácsi! Vegyél meg engem és küldj el Iduskának! Milyen jó lesz nekem azokban a selyemkacsókban! Ugyan, ne tétovázz már, édes Gábor bácsi!

Engedelmeskedtem a titkos szózatnak és megvettem a lapot.

Mikor hazaértem, egyszerre csak nagyon nyugtalanul éreztem magam.

Valami édes nyugtalanság, valami jóleső idegesség vett rajtam erőt.

Sokáig tünődtem, vajjon mi lehet? De csak nem jöttem rá.

De hallga, hallga! A következő pillanatban azon veszem észre magamat, hogy penna és kalamáris van a kezemben.

Ahá! — kiálték oly büszkén, mintha legalább is a hatodik világrészt fedeztem volna fel. Ahá! Megszállt az — lhlet!

(Hogy a penna meg a kalamáris tudtomon kívül kerültek a kezembe, az egyenes isteni felszólítás volt, hogy — verset írjak!)

Hogy senki el ne kergesse az Ihletet, berigliztem az ajtót. Azután leültem verset írni. — Persze arra a képes lapra, melyről oly szépen mosolygott le az a kis gyermek.

Három óra alatt, sok izzadtsággal, a szótárban való hosszas rímkeresés után, megszületett az első versszak :

„E kedves gyermek itt nem lehet más,
Mint hő szerelem szép záloga,
Vágyó sóhaj tör ki keblemből
A titkos jövőre gondolva . . .“

Mikor a második versszakba kezdtem volna, nem találtam a tollszáramat. A toll kiesett az asztalra. Hova lett a tollszár? Hát azalatt, míg az első versszakot írtam, a tollszárat — megettem. Jaj nekem, Istenem! Ha rágondolok, még most is gyomoresikarásom van. No mit mosolyognak? Talán, ha önök ott lettek volna, azt kívánták volna, hogy váljék kedves egészségemre?

Oh, eszem a jó szívüket!

No de egy versszak meg volt írva, elküldtem tehát Iduskának. De oh egek! Figyeljetekek szavaimra! Sirjatok! Dühöngjetekek! A képes lap a mámi, a jámbor és erkölcsös mámi kezébe került.

Iszonyu jelenet volt — így referál a Sári eseléd — mikor a ténsasszony megkapta a képes lapot:

„Hogy még egy rongyos korpadiák titkos jövőről beszéljen! Hallatlan! No majd megtanítom én tő, hogy kell bagóért táncolni!“

Igy kiabált a mámi és majd kifakadt a méregtől. (Hiszen ha kifakadt volna.)

Estefelé — költészetembe vetett bizalommal — lépdeltem Kissék felé, tartottam egy kicsit tőle, hogy Kiss néni leharapja egy kicsit az orromat, de csak mentem bátor elszántsággal... A jámbor matróna ekkorra már valamennyire lecsillapodott. — Csak ennyit szólt hidegen:

— Megtiltom önnek, hogy leányommal képes levelezőlapokat váltson. Értette?

Mondom neki:

— Értem, de . . . de . . .

— Semmi de! — kiált közbe, aztán mintha megsajnálta volna, vagy mi, így szólt:

— Különböben azért eztán is járhat ide.

Néhány napig jártam is még oda. De hej! Ekkorra már megváltoztak az idők, meg az erkölcsök! Elmaradtak a jó uzsonnák, el a túróslepény!

A túróslepény még nem is igen bántott volna, hanem, hanem . . . hogy esett . . . mint esett . . . nem tudom . . . de arra a szomorú tapasztalatra jöttem, hogy ez az Iduska sem nem oly szép, sem nem oly kedves, mint hittem. Junói termet? Dehogy az! Hórihorgas, esetlen. Üde az arcza? Hja! Mikor festi! Gyöngyfogai vannak? Álfogak. Kedves? Minden szava: „Igen“, „nem“, „csakugyan?“ És ha egy szót szól, rögtön elpirul, mint a rák.

Oh, a falusi liba!

Oh, a kiállhatatlan!

És hogy még én őt akartam feleségül venni! Hahaha! Hahaha!

De mit mosolyognak, kedves hölgyeim és uraim? Azt hiszik talán, hogy az én szerelmem a túróslepény-nyel együtt halt ki? — Ugyan, hogy tehetnek fel ilyet az én önzetlen szívemről?

Kemény Gábor.

Kerek erdőn . . .

*Kerek erdőn sötét éjjel,
Bús dal reszket szerleszéjjel,
Sötét erdő sárga lombja
Köröskörül széthullatja —
Széthullatja . . .*

*Juhászlegény furulyája
Este óta panaszolja
A gazdája kesergését,
Szívének hő epedését —
Epedését.*

*Kerek erdő sötét éjén
Mélabús dal reszket mélyén;
Sötét erdő sárga lombja
Köröskörül széthullatja —
Széthullatja . . .*

R. Jlonka.

GYŰLÖLŐ SZERELEM.

Regény egy kötetben.

Írta: **Szigeti J. József.**

(9. közlemény.)

Nemes volt, az emberszeretetet nemesítette meg, mely nem ismer felekezetest, nem ismer vallásgyűlöletet, hanem csak embert, emberbarátot. Leborultam előtte és imádkoztam Istenemhez, hogy ne vegye el tőlem, tartsa meg nekem ezt a nemes, ezt a jó atyát, ha már a másik nemest, a másik jót el kellett vesztennem. És meggyógyult az én szeretett második atyám. Mellettem van, együtt dolgozunk egymásért, egymásnak örömet szerezve és bizonyosságot téve arról, hogy ma már a zsidó atya mellett szépen megfér a keresztény fiú.

Amint Mezei befejezte elbeszélését, nem látva, hogy Keresztes zavartan néz rá, kiméletlenül tette hozzá:

— Ön, uram, talán nem úgy gondolkozik, mint az én jó atyám, azért kérdezte, hogy mit akarok leányával.

En e kérdésre megadólag hajtom le fejem, sóhaj közé temetem el szép ábrándomat, szerelmemet és fájó lemondással veszek búcsút leányától s elválnak az útjaink örökre.

Keresztes hevesen válaszolt:

— Nem válnak el az útjaink, az ön szép jelleme egyesíti azokat. És még inkább atyja, kit nem ismerek, de bámulok.

Kézét nyugtatta Mezeinek. Ez pedig mohón kapott a békülő kéz után és a nem várt öröm heves hangján szólt:

— Köszönöm, hogy megbocsátott, amiért beloptam magam az önök kegyébe.

— A szívünkbe. Mondja így!... mert önt megismerve, a szívünkbe kell befogadnunk.

Mezei elkábult e szavakra. Sokáig szótlanul tartotta Keresztes kezét a magáéban, aztán pedig mint egy álomból ébredve, suttogta:

— A szerelem reménytelenségét szüntetik meg szavai és most ismét elfog a kétely, vajjon én mégis boldog lehetek-e? Az elérhetetlennek hitt vágyak teljesülhetnek-e?

A szülői tilalom megszűnt és felülkerekedik mégis bennem ez a sejtélem, hogy Jolán kisasszonyig nem juthatok el. Most, mikor megszűnt az akadály közöttünk, nem emeli-e azt újra fel a leány szíve, melyet az emlékek öntudatra ébresztenek, hogy láthassa tisztán a leány, hogy káprázat volt csak, amely mutatta neki, hogy engem szeretni tudna, káprázat csak és nem szerelem.

Lehajtotta fejét és lopva könyet törült ki szeméből.

Keresztes meghatottan nézte őt és önkéntelenül döntötte meg e föltevést.

— Szerelem és nem káprázat fordította meg Mezei szavait. Aztán fölemelkedett és karjára véve a fiatal embert, megindult vele a lejtős úton, ezt mondva:

— Ne legyen kishitű! Jöjjön velem és látni fogja, hogy szerelem és nem káprázat!

Ez a szerelem.

Késő volt. A vacsoraidő már régen elmúlt és Keresztes még nem volt otthon.

Felesége már türelmetlenkedett, mert azt hitte,

hogy férje a báróval tűzött össze és ki tudja, hogy nem történt-e valami baja.

Jolánnak nem akarta elárulni aggodalmát, de látni vélte, hogy a leány ugyanazzal a gondolattal foglalkozik és ugyanugy rejteni igyekszik azt, mint ő.

Nem csalódott. Jolán mind halványabb, mind türelmetlenebb lett; néha egy-egy sóhajt folytott el, de mintha a fájó nyomás alul szíve szabadulni akarna mintha az elfojtott sóhajok fölszakadva, könyekbe olvadnának, egyszerre zokogásban tört ki.

Anyja ijedten sietett hozzá. Remegő hangon kérdezte:

— Mi bajod, gyermekem?

Jolán anyja nyakába borult, keble, mint az ijedt madaré, pihegett és tétovázva, félve válaszolta:

— Nem tudom magam sem, miért, de előérzetem oly rémes, oly véstjósító. Ettől az előérettől gyötörve, szinte félve kérdezem: hol van atyám? Hol marad oly sokáig? Ezt nem szokta máskor tenni.

Keresztesné meg akarta nyugtatni.

— Bizonyosan találkozott valakivel és a szép estét fölhasználja, hogy kedvtelésének hódoljon, sétát tegyen a Balaton partján. Beszélgetés közben ilyenkor könnyen megfeledkezik a hazajöve'ről.

— Miért áztatod magad, édesanyám? Apa elég kiméletes, hogy hiába aggodalmat ne okozzon nekünk. Bizonyosan nem jött. Magad mondád, hogy a báró malicziózus megjegyzésére megfelelt és amint én a bárót ismerem, nem hagyja annyiba, ha apa erős szavakat használt.

— De hisz az ügyet már az én jelenlétemben befejezték és elváltak egymástól a báró ily kijelentése mellett: „Végeztünk, uram, kvíttek vagyunk, a lovagiasság szabályai szerint elintéztük ügyünket!”

A leány felszökött helyéből és dühös gúnnyal mondá:

— Mindig a lovagiasság! Mindig ezzel áll elő!... Kiálthatatlan krakéler? És én még nyájas tudtam hozzá lenni, rokonszenveztem vele és talán... Nem... Ezt csak ti hittétek, anyám... te és ő... Ez az ember nem restel most apába belekötni. Nemhogy távol tartaná magát tőlünk, hanem még képes lenne apát is párbajra provokálni, a lány atyját, akinek önmaga módja szerint komolyan udvarolt... De azért mégis báró... kékvér... tettei, azt hiszi nevéhez méltók.

Zokogva dült ismét anyja keblére.

— Nem jön, nem jön! — fuldokolta.

— De Jolán! az Isten szerelmére, ne rémítsd magadat. Mindjárt jön, meglásd, hiába gyötörted magad.

A leány sóhajtott.

— Bár igazad lenne, anyám!

Mikor ezt mondta, arca egyszerre ijesztő halvány lett, szíve izgatottságában szinte megszűnt dobogni, közel volt az elájuláshoz; felizgatott képzelete szabadon csapongott a tragikus végzet felé... Már látni vélte, amint atyját véresen hozzák...

S nyílt az ajtó. Azon atyja, Mezei karján lépett be derült arccal, meglepedéstől sugárzó szemekkel.

A leány nézett, meglepetten, csodálkozva nézett. Sápadt arcára a váratlan öröm bibora borult és ajkára öntudatlanul e szavakat esalta a hevesen lüktető szív:

— Ha ő van vele, ő volt mellette, akkor baja nem eshet.

Elszégvelte magát azért, mert elszólta magát. De a szó ki volt mondva és Keresztes Mezeihez fordulva, kérdezhetette:

— Ugy-e nem káprázat?... Vagy kell ennél

még több is? ... Bántják még a kételyek? ... Hisz tisztán láthat, hallhat, és láthatja, hogy ... ez a szerelem!

Mezei arcza megdicsőült. Lázás, suttogó hangok jöttek ajkára.

— Látom és nem akarom hinni, boldog vagyok, és félek a boldogságtól; a szívem gyönyörben úszik és mégis fáj, alig bírja el a nagy gyönyörét.

Mikor Lilike iskolába megy.

Keresztes most leányához fordult.

— Hallottad, gyermekem? És tudod-e, hogy ilyen ... ez a szerelem?

Vallomások.

Holdvilágos, csillagos kék ég, végnélküli zöld vizek.

A hold belenez, kaczerkodik vele, majd csábitva a locsogó hullámoktól, belemérül a Balatonba. A csillagok amint futnak az égen, futnak a vízben is, mint beledobott röppentyűk és a fodros habokkal játszó fény-szemek. Megcsillan tőlük itt is, ott is a fényes tükörvíz. E világításban tisztán látszanak a fodros hullámokon ringó csónakok.

Az egyikben férfi énekel. A víz fölött végig-

nyargaló esti langy szellő a parthoz hozza a hangot. Nagyon szomorú, szinte zokogó dalos hang. Fájó szív jajai tengerbánatból fakadva.

„Hullámzó szívem a Balaton,
Rajta kis csónak búbánatom,
Lelkem lesz a kormánya,
Szívem a vitorlája,
Megtörték a hullámon.“

Közelben másik csónak. Ott vig kaczagás, mely elnémul, mikor emitt újra megszólal az a bánatos kesergő férfihang.

„Elragadta galambomat a Balaton tőlem,
Éjjel, nappal azt siratom, jaj, mi lesz belőlem?
Kérdezzem a habokat, merre fekszik, hol van?
Egy sem tudja, csak azt mondja, itt a Balatonban!

Játszik a szél a Balaton homokos partjával,
Köröskörül beültetem szomorú fűzfával.
Köröskörül ráhajlik mind, ráborul a fára,
Mintha, mintha valamennyi egy-egy fejfa volna.“

A másik csónak most egész közel van.

A dalos ifju látja, amint abban Jolán odasimul Mezeihez, vállára hajtja fejét. Az anya a gyönyör mosolyával súg valamit férje fülébe, mire ez áldólag emeli föl kezét.

A dalos ifju szívéhez kap; majd daczosan veti föl fejét és a mellette ülő nyulánk, szép leánynak kezét szoritja fájoan dobogó szívéhez.

— Gyógyítsd, kis kezecke! gyógyítsd, édes Ete! ezt a szívet, mint egy másikat meggyógyítottak már gyengéd kezek!

A két csónak a part felé tart.

A vendéglő előtt szól a zene.

Túl ettől árnyas fák sűrűje között a báró sétál Rózsánéval, az ábrándos özvegygyel.

Az asszonyka szótlanul nézi a bárót és egyre sóhajt.

A báró pedig beszélt hevesen:

A bankárt nem tartom hozzám illő vetélytársnak. Restellenék tovább olyan leánynak udvarolni, aki mellém állítja őt szívében. Különben is végzetem volt hogy mindig csak a szomorú, halvány női arcz tett eddig reám mélyebb benyomást és talán azért maradtam agglégény, hogy mikor a halvány arcz piros lett, az én illuzióm szétfoszott. Talán tetszett nekem tovább is az a nő, szerethettem volna is, de nem volt érdekes többé előttem.

A pajkos kis özvegy erre még szomorubb lesz, még inkább sóhajt.

— Miért e sóhaj? — kérdi a férfi.

— Mert nem értjük meg egymást ... Miért beszél éppen nekem oly végzetről, melyet csak magára erőszakolt, melylyel csak tetszeleg magának? Ha abban a hitben élne, hogy szeretni, szerettetni akar, ha udvarolna azzal a czéllal, hogy nem akar agglégény maradni, — akkor, ha a kipirult nő édes mosolylyal árulja el érzelmét, önt már nemcsak érdekelné, de rabjává tenné.

— Ez sok lenne nekem, mert én csak gond-üzőnek, epizódalagnak vagyok jó, akinek addig van helye a nő mellett, míg az nem szeret és szerettetik.

— Mert csak gondúzó akar lenni, mert csak idő-töltésből udvarol, foglalkozik a nővel.

Süketfajdok.

— Mig érzést nem találok, mely szívemet fölhevíti.

A csinos özvegy arca fölragyogott.

— Hozzám jött azt keresni? — kérdezte tréfásan, erősen szemébe nézve a férfinak.

— Mit gondolsz? megtalálnám-e azt önnél, amit egyetlen nőnél sem leltem? — kérdezte a báró mosolyogva.

— Ha agglegény akar maradni, mi szüksége van érzésre?

— Megbarátkozni akarok a gondolattal, hogy nem kell annak maradnom.

A szerelmes asszonyka közel volt a győzelemhez, mikor Radóné és férje mellettük haladtak el szerelmes szavakat suttogva.

A nyári este meleg levegője megülte a sűrű lombokat és bokrokat, teleítta magát illattal, mely kábított, részegített, vágyat ébresztett. Szerelémittas volt a levegő, azzá lettek tőle a fiatal szívek is.

A poéta is szerelmes szavakat suttog a karján csüggő Galambosné fülébe.

— Fekete szeme mélységes örvény, melybe belevesztem, a benne lelógó rejtélyes tűz éget, emészt, arcának szoborszerűsége megejt, piczi piros ajka delej, mely vonz ellenállhatatlanul, míg ajk ajakra tapad.

— Férjes asszonynál ezt ne keresse, mert tiltva van.

A költő pathoszszal szavalja:

„Nem illik ezt kiáltani merészen.
Nem értik azt meg, csak a suttogók,
Hogy mi az édes, az igazi csók.
Nincs abba jog, nincs akarat, se szándék,
Nem esere az, de kölcsönös ajándék,
Szüli a percz váratlan, hirtelen,
Midőn egy szikra gyújt két földelen.
Édes a csók, ha alszik kedvesed,
S mit önként adna, lopva elveszed:
Édesb a csók, ha durezás ajakat
Megrablász csókért, melyet az nem ad.
Legédesb a csók, ha minden szomju fél
A csókot adva, csókot lopni vél,
Ha vágyat érez csak, de nem jogát,
Csak venni vágy s nem érzé azt, hogy ad,
Am ilyen csókot is százat terem,
Nem a házasság, de édes szerelem,
De ami ennek is még mézet ad:
Ha a világ az irigy, mostoha,
Mint őrszem leskelődik rá s reád,
S jön percz, hogy érzé: Mostan vagy soha!
S a karba kar és ajakra ajk repül
S minden erő és érzés az ajkba gyűl;
Mindenik első, végső mindenik,
Mindenik csókol és csókoltatik.
A vágy mint buvár, amint vízbe ére,
Leszáll pillanatnak fenekére —
Oh, egy arasznyi perczben mennyi kincs!
Nem csók az, hidd el, amely tiltva nincs!!!”

Dóczy hatott. Galambosné önfelédten csókoltatta magát.

Radóné meg a közelben csókolt is.

A kis Rózsáné még nem tartott itt, de már karban s édes suttogással simul a báróhoz. A sötétség és az illatos levegő kedves alkalmatosságok szívvilágához.

Szemzóné a megközelíthetlen, élesszáju, fess asszony most nem szalmaözvegy. Férjét becsalja a

sötét lombok közé, ahol a szerelmes párok egymást kerülve, dobogó szívvel rejtőznek. Ő nem szerelmeskedni akar, hanem látni valamititkosat. Inceselkedő, éles hangján mondja férjének:

— Egy kis fürdői kép. Kár, hogy a sötétben nem jól látod. Akkor nem hagynál itt egyedül és a házaset örökös harcza nem szünetelne soha.

A szerelmes párok szétrebbentek.

Szemző pedig válaszolt:

— Az örökös harc színhelyéről jó néha a férjnek megugrani. Ha elég szemfüles, akkor egyuttal meggyőződik arról is, hogy az ingerlő fürdői képbe nem illeszkedik-e bele felesége sötétben?

Az asszony sértődötten, indulatosan:

— Az ily tréfától megkímélhetnél. Szégyeld magad, ha feleségedről így beszélsz!

— Semmit sem mondtam rólad. Csak általánoságban beszéltem.

— Tegvél különbséget asszony és asszony között és különösen ne mérjed feleséged a magad mértékével.

Amily élesszáju volt, oly érzékery volt a fürdő legcsinosabb asszonya.

Nehéz volt a férjnek őt kibékíteni, de aztán annál édesebb volt az erősen megszolgált csók.

A bál.

„Kenesén, a balatonparti állandó fürdőcsarnokban, a fürdőhelyiség csinosodására, nyári táncmulatság rendeztetik, melyre tisztelettel meghívja a fürdőbizottság.”

Erre a meghívásra nem maradhatott otthon senki.

Keresztes, mielőtt hazulról távoztak, aggódó arccal, vontatva mondá:

— Ismerem a férfiszívet! Közönyét fokozza az elhagyott nőnek csalódásában sem szünő szerelme, míg a nő váratlan közönye, kiábrándulása a férfi rejtett, kihűlt vagy elnyomott érzelmét szólaltatja meg, növeszti ismét nagygyá. Ismerem a férfit! Ha a lány, a kiért lángragyult a kialudt, vagy elfojtott lángot nem akarja ismét föllobbantani, mert sértett szive egész melegével már mást szeret: akkor föllobban az magától még veszedelmesebben és a férfiszív visszaköveteli a multat, ha csak egy pillanatra is... Már beszélnek arról, hogy Biró Endre táncolni akar Jolánnal... És a botránykeresők már előre örülnek... Kötelességem erre titeket, kedveseim figyelmeztetni. Biró Endre közeledni fog hozzád, Jolán... A tánc ledönti az élet egyéb viszonyai között fönnálló korlátokat; az epedő szív él az alkalommal, hogy magához ölelje kedvesét. Figyelmeztetlek ezért, édes Jolán, hogy az a férfi neked már meghalt... Nehogy a váratlan pillanat föltámaszsa! Nagy szerencsétlenség lenne ez!

Jolán kérőleg szólt:

— Maradjunk itthon!

— Ezt nem tehetjük, leányom! — válaszolta Keresztes. Nevetne rajtunk mindenki.

Mezei vetett véget megjelenésével ennek a témának.

Értük jött és ők mentek vele.

Mezei kezében kis kézilámpa volt, mely világított annyit, hogy a dombos, göröngyös úton veszély nélkül érhetek a fürdőtelephez.

Ott már folyik a táncz, járják tüzesen. Endre Etellel tánczol. Jó kedvűnek látszik és ez Biró Károlyt úgy felvidítja, hogy ő is ugyancsak rakja lábait.

A kép változik. Keresztesék lépnek be a kis

terembe. Endre elhalványodik, megtántorodik és apja lábai, mintha a földbe gyökereznének.

A tánc megszakad. Csak a fess Szemzóné járja férjével kecsesen, könnyen, graciazósan. Nézi mindenki a fess asszonyt, kör képződik körülötte. Férje büszkén tánczol vele, aztán ragyogó szemekkel csókolja meg kezét és helyére vezeti.

A poéta felborzolt hajjal sétál végig Galambosnéval táncz után a teremben.

A báró odasúgja a kis Rózsánénak:

— Kár, hogy eljöttök. Látta, hogy vége lett nyomban a csapongó jókedvnek?

— De a magáénak csak nem?

— Nem, míg maga van mellettem.

A kis Rózsáné hamisan mosolygott és legyezőjével kezére ütött a bárónak.

— Ne mondja, ugy sem hiszem.

Jelt adtak a tánczhoz.

Biró Endre mereven nézett maga elé. Gépiesen tett néhány lépést. Ugy sápadtan, ingadozó léptekkel, szédülő fejfel egyszerre ott találta magát Jolán előtt. Összeharapta az ajakát. Remegő kezével a lány keze után kapott és nyögte inkább, mint mondta:

— Nem akar velem tánczolni, tudom; de kell... kell...

Görcsösen fogta körül a leány derekát és vonta magával erővel, visszatartatlanul. Minden szem reájuk irányult; pedig nem történt semmi, csak Endre suttopta bűnbánóan:

— Köszönöm... Isten önnel!... Bocsásson meg nekem... Ha mondhatnám, hogy verje meg a Mindenhátó, aki elszakított egymástól bennünket!...

Letette a leányt és aztán elhagyta a termet.

Ott meglepetés, sugdosás.

Jolán remegve huzódott Mezeihez.

Künn Biró Endre egyedül, mint az őrült. Az elfojtott érzelem tombolt benne. Kijött elnyögni fájdalmát.

Atyja, mikor ráakadt, szemrehányóan mondta:

— Megigérted, hogy uralkodol magadon, mégis bolondot tettél ismét, fiu! Szégyeld magad!

Fájó lemondással válaszolt Endre:

— Akkor tettem bolondot, mikor a szívemhez nőtt szerelmet akartam a te gyűlöleteddel elhallgattatni.

(Folytatjuk.)

Közgazdasági rovat.

Első Leánykiházasítási Egylet m. sz. A felügyelőbizottság úgy mint az előbbi években a mérleg megállapítása előtt, f. hó 21-én tartott ülésében az intézet pénztár- és vagyonállapotának fővizsgálatát megejtette és megállapította, hogy az intézet vagyona a következő értékekben van elhelyezve, és pedig:

Befektetés:

Intézeti ház a Teréz-körúton 825,186-04 K.

" " " Kerepesi-úton 664,436-12 K.

Takarékbetétek 2,053,826-58 K.

Értékpapírok, u. m. koronajáradék és

I. rendű kötvények 2,528,920-— K.

Kölesönök kötvényekre 251,334-92 K.

Hivatalnoki nyugdíjalap betét 63,693-94 K.

Pénzkészlet 8,996-32 K.

összesen 6,396,393-92 K.,

mely vagyoni állapot, tekintettel azon körülményre, hogy az intézet a lefolyt 1900. évben nászjutalékok és biztosított tőkék fejében 499,410 kor. 90 fillért fizetett ki, nagyon kielégítőnek nevezhető.

Szerettem!

Hallgatom egyre, de még se tudom:

Ennek a létnek esti fuvalma,

Vagy égi világom hajnali hangja

Hangzik-e biboros ajkaidon?

Nem búvtam az élet elől a sarokba;

A bűt, a keservet előltem a borba,

A holnapi nap ha gyötört,

Telt poharakkal emeltem

Ajkam elé a gyönyört.

A legragyogóbb szemek éji tűzében

Lángolt a magasba szerelmi reményem

S vérpiros ajkakon én

A legtüzesebb szerelemnek

Csókjaiban fürödém . . .

S most hallgatom egyre szavad zenehangját,

Foszlányba se téphetem égi hatalmát,

Lesve-lesem ütemét,

S hallva szavad a szívemből,

Sírva bukott le a vágy.

Égkek szemeidbe tekinteni félek,

S reszket előtted e lángheví lélek,

De majd ha suhog a halálnak árnya felettem,

Azt felelem kacajára: „Szerettem!”

Soós Antal.

Irodalom.

Kozma Jánosnak „Agglegények regénye” című egykötetes munkája, mely mult évben a „Képes Családi Lapok”-ban is napvilágot látott s amelyet bizonyára élvezettel olvasott lapunk minden egyes igen tisztelt előfizetője, most könyvalakban is megjelent.

Amidőn ezt lapunk tisztelt előfizetőinek tudomásukra hozzuk, egyben felhívjuk becses figyelmüket, hogy ezen szépmeséjü, tiszta nyelvezettel irt érdekes regényt ugy saját könyvtárunk, mint községükben levő olvasó-egyletek részére is megszerezni el ne mulasztják.

A könyv ára 2 korona, Kozma János zentai (Bács-Bodrogmegye) tanítóhoz küldendő, ki a könyvet keresztkötés alatt saját költségén küldi meg.

Magyar nők a szabadságharcban. *Farkas Emőd,* lapunk munkatársa, aki a szabadságharcunk koráról két érdekes könyvvel gazdagította irodalmunkat, most a fentemlített czímen ismét egy jeles munkát adott ki. Előszavában maga is mondja, hogy amit a magyar nők 1848—49-ben tettek, azt csodálni igen, de hiven megírni nem lehet. Azért ő nem is a magyar nőknek a szabadságharcunkban játszott szerepéről irt, hanem csak öt magyar nőnek szerepéről. Ezek: Gróf *Batthyány Lajosné,* gróf *Károlyi Györgyné,* *Damjanich Jánosné,* *Bányai Julia* és gróf *Teleki Blanka.* Ezeknek szerepléséről bőven és lángoló hazaszeretettel irt, s leányaink kezébe nem adhatunk ennél érdekesebb könyvet. A mű ára 1 K. 60 fil. s megrendelhető a szerzőnél (Sarkantyús utca 3.)

Vidor Marozsi élénktollú, pajkos gondolatmenetű poéta, ki lapunk állandó munkatársa, „*Forró éjszakák*” czímmel egy verskötetet adott könyvpiaçzra. Mutatványul közöljük jelen számunkban a . . . legényhébét. A kötet ára 2 korona.

Csevegés a „Zöld szalon“-ban.

Harcz a koronáért.

Ádáz harc és háboru indult meg a korona körül és a koronáért.

??

Nem a Milán által Sándorra czedált szerb koronáért, de azon koronáért, melyet be kellett volna küldeni a mellékletekért Ki-ki, sőt Valamennyi uraknak és hölgyeknek.

De Ki-ki és Valamennyi helyett alig 40 küldte be a „bánattétet“ és mégis . . .

De előbb elmondok egy igazi mesét.

Négy fivér együtt nevelt egy árva leányt. Vettek egy perzselyt és megfogadták, hogy naponkint mind-egyik beledob egy forintot és így gyűjtik a hozományt 10.000 forintra az árva leánynak. Öt év után próbára felnyitják a perzselyt és . . . üres volt.

Mindegyik úgy gondolkozott, hogy akkor is egybe-gyűl a kérdéses összeg, ha a másik három dobja csak bele obulusát.

Nos! Így történt itt is.

Mindegyik azt vélte, hogy ha hatezerből egy-magam nem küldök is, még észre sem veszik és így gondolkozott 40 hijján valamennyi.

És most R. V. úr 19 aláírással Sodomát és Gomorát jósol lapunkra, ha hetenkint külön melléklet nem lesz.

Kedves lázadóim! Miért lázongtok? Hiszen ti nem vagytok Ocskay brigadérosok és a ti orrotok előtt nem bocsátottak be agarakat „Matyi bácsi zöld szalonjába!“

Higyjétek meg, kedves kurucz és labancz hiveim és ti 19 pártütők, hogy édes érzés volna minden egyes előfizetőnek külön-külön kedvébe járhatni, de én Istenem egy ember csak egy ember és „az ezerfejű Caesar“ ezerféléjét akar.

Tessék elhinni, hogy lakodalmi felköszöntőt irtam már előfizető részére; egy másiknak, — ne tessék pirulni, — aprósága részére termes eleven központi tejsarnokot küldtem Kolozsvárra; — egy harmadiknak . . . egy századiknak stb. és tessék elhinni, hogy kész örömmel, de hogy 40 koronáért ezer koronát küldjek, ehhez osztálysorsjátéknak kellene lennem.

Különben megpróbálok, küldök egy koronát R. V. rebellis vezér barátunknak, kérvén őt, hogy érte néhány 20 koronást küldjön és ezen negatív számtani műveletet megismétlem hetenkint vele.

Majd lecsapja akkor a rebellis-zászlót.

Ugyan-ugyan! Ha én ezekre menő összeget költök, hogy elsőrangú írók műveivel kedveskedjem olvasóimnak, ha én szebbnél-szebb képeket drága pénzen veszek, hogy az „ezerfejű Caesar“ gyönyörködjen lapunkban, — az semmi, de ha 19 levél néhány napig pihen, mielőtt nyomdafestéket lát, az ribillió-ok?

Minden szépirodalmi lap olyan, mint egy szép asszony. Egyik szereti szép szeméiért, másik szép karcsu termetéért, harmadik apró lábaiért, negyedik fekete hajáért, de tessék elhinni, ha mindegyik imádó csak magának vindikálva, pl. levágná és hazavinné, ami őt lelkesíti: a szép haját, az egyik szép szemet

stb. tessék elhinni, nem tetszenék többé a „bánatos szép özvegy“ senkinek.

Itt a lap. Gyönyörködjenek a sok, — a több, a szellemi beltartalomban és a sok, — a kevesebb az előfizetők postájában, de ne kívánják le a holdat az égről.

Különben — ezt már megirtam, — a pizai torony bár görbe, még sem dől össze, ha lekaparnak is faláról egy kis vakolatot!

És most utánam, hű katonáim! A rebellis-zászlóból szemfedőt csinálunk, — a feledés és megbocsátás szemfedelét — a lázadókra!

Viszontlátásra! Pá!

Matyi.

Képeinkhez.

L. Komáromi Mariska. Egy kedves és kedvelt művésznő arcképét mutatjuk be olvasóinknak. Komáromi Mariska kiváló operette énekesnő és ünnepelt primadonnája volt a Népi, később a Magyar színháznak, hol „Szulamit“ remek szerepét kreálta. A nagyközönség mindig ünnepnek tekinti, ha ezen kiváló színésznőjét színpadon láthatja. Ujabbán a Vigszínház igazgatósága nyerte meg, hogy az „Arany kakas“ vendéglősnőjét játssza. Nehéz feladat Blaháné után vállalkozni ezen szerepre, de a közönség osztatlan tetszése igazolta, hogy Komáromi pihenése alatt csak izmosodott hangban és játéknak művészetében. Hír szerint a Vigszínház állandó szerződéssel kínálta meg a kiváló művésznőt.

Porse Vilmos munkatársunk, az ismert poéta arcképét abból az alkalomból adjuk ki, hogy „A kívándorlás“ ellen írott s az ország összes néptanítóinak megküldött füzeté megjelent. Porse már régi munkása az irodalomnak. 18–20 éve jelennek meg versei. *Millénium* című kötete 1896-ban a kiállítás alkalmával került ki a sajtó alul. Feltűnést keltő munka volt. Második könyve *Kálvária* címmel ifj. Nágel Ottónál jelent meg. Kritika és közönség általános elismeréssel fogadta. Irt még ezeken kívül számtalan vezér és társadalmi cikket. A Bánátban pedig, ahol magánnevelő-intézete van, a magyarosodás érdekében tesz sokat. A német szellem helyébe mindenüvé az igaz magyarság szellemét viszi be.

A SZERKESZTŐ POSTÁJA.

Iré. (H. J.) Bájos, hangulatteljes és ezért gyengeségeit készséggel elnézzük. Nyomdafestéket kap. Pá! — **Kövér Ilonka.** A rejtvényt megkaptuk. Ugy-e, kár volt panaszkodni. — **Huszár.** Uj jött, mikor még régi van? — **Mosonmegyei barnalány.** Nem előfizető. — **Wagner M.** A rejtvény már más lapban — kis változással — megjelent. — **Gramm.** A rejtvények ezuttal gyengék. — A névváltoztatáshoz anyakönyvi kivonat, (ha kiskoru) szülői beleegyezés és erkölesi bizonylat kell. A beadvány a „M. Kir. Belügyminiszterium“-hoz intézendő. 1 koronás bélyeg kell rá. — **Dr. Simon.** Akad közötté használható is, de tárgya nem a mi lapunkba való. — **Flam I.** Az álom-rejtvény egyszerűen nem rejtvény. — **Ifj. Deutsch I.** A talányok gyengék. — **Jóna.** „Klárka“ igen gyenge nekünk. — **Kritsa.** „Húsvét“ jó. — Ez az igazi irodalmi szecsesszió. Egy kurta prózához két szerző!